

Motion

1982/83: 1243

Eric Hägelmark

Skadeverkningarna av direktanfall med kärnvapen, m. m.

Svenska folket känner oro inför framtiden. Främst beroende på den pågående kärnvapenupprustningen i Europa. Önskemålet är att supermakterna skall komma igång med allvarligt menade förhandlingar med sikte på en kärnvapenedrustning.

Riksdagen har gett regeringen i uppdrag att verka för en kärnvapenfri zon i Norden och på sikt ett kärnvapenfritt Europa.

Men kärnvapnen finns, förhandlingarna går trögt, oron ökar.

Kärnvapnens verkningar är fruktansvärda. Många ifrågasätter om det är någon mening med att vidta skyddsåtgärder. Kommer ändå inte ett kärnvapenkrig att bli världens undergång.

Så får man inte resonera. Hur fruktansvärda skadorna blir beror på bl. a. i vilken omfattning kärnvapen sätts in, det geografiska läget explosionens höjd över marken, väder och vind m. m. Det skulle vara svekfullt mot vår befolkning om vi inte vidtog alla de tekniska åtgärder, som är möjliga inom rimliga kostnader, för att erhålla ett så bra skydd som möjligt mot kärnvapnens verkningar.

Vår försvarsplanläggning grundar sig i första hand enligt 1978 års försvarskommitté på ett indirekt kärnvapenhot, dvs. ett kärnvapenkrig i Central-europa. Konsekvenserna för Sverige skulle då endast bli radioaktivt nedfall och i övrigt mycket måttliga skador.

Man kan inte utesluta att kärnvapen kan komma till användning direkt mot vårt land. Syftet kan då vara att bekämpa flygplatser, artilleri, pansar, staber m. m. men också civila mål, t. ex. vägar, broar osv. Detta för att underlätta en angriparens framryckning och försvåra för våra egna förbands framkomlighet och tillväxt. En kärnvapeninsats mot sådana mål kommer också att förorsaka stora skadeverkningar även på civilbefolkningen.

Därför är det viktigt att skaffa oss så tillförlitliga uppgifter som möjligt om hur stor verkan av olika kärnvapeninsatser blir just för vårt land – de uppgifter om skadeverkningar som erhållits från atombomberna som fälldes över Hiroshima och Nagasaki, uppgifter som erhållits från andra håll där försök med kärnvapensprängningar gjorts. Dessa uppgifter måste omsättas och beräknas efter våra förhållanden. Bättre och noggrannare än vad som hittills skett. Om resultaten måste information ske, så att människorna får veta om det finns möjligheter att kunna överleva eller inte, och om vilka åtgärder som kan vidtagas för att mildra skadorna. Om skillnaden i strålskyddskvalitet mellan olika bostadstyper och om elementära skyddsåtgärder.

Kärnvapnens verkningar genom stötvågsövertryck, värmestrålning, initialstrålning och genom radioaktivt nedfall är ganska kända. Men den s. k. EMP-verkan, dvs. en kraftig elektromagnetisk puls som sker vid en kärnvapenexplosion, om den vet allmänheten väldigt litet. Hur kommer våra tele-tekniska och elektriska system, vår elförsörjning, våra kärnkraftverk och datautrustning att klara detta?

Forskning, kunskaper och bättre information kring ett tekniskt EMP-skydd är nödvändigt.

Med hänvisning till vad som framförts hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna

1. att skadeverkningar av direktanfall med kärnvapen mot vårt land bör utredas till nästa fleråriga försvarsbeslut,
2. att det s. k. tekniska EMP-skyddet bör utforskas och förbättras,
3. att regeringen bör informera och stimulera till debatt beträffande kärnvapnens verkan och vilka resurser för skydd som finns.

Stockholm den 24 januari 1983

ERIC HÄGELMARK (fp)